SVOBODA — СВОБОДА

UKRAINIAN DAILY — УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

Пам'ятаймо про Україну!

VOL. XCIX. No. 167. JERSEY CITY and NEW YORK, TUESDAY, SEPTEMBER 1, 1992. CENTS 25 ЦЕНТІВ ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ВІВТОРОК, 1-го ВЕРЕСНЯ 1992. Ч. 167. РІК XCIX.

ПРАВНИКИ УКРАЇНИ ОРГАНІЗУЮТЬСЯ

Київ (УНІАР). — Тут у четвер, 27-го серпня, Президент України Леонід Кравчук підтримав ініціятиву Асоціяції Українських Правників та Української Правничої Фундації щодо створення в Україні правової бібліотеки, видавництва юридичної літератури, центр правової освіти та центру міжнародних правових конференцій і симпозіюмів. Кабінетові Міністрів України запропоновано підготувати пропозиції щодо можливостей звільнення від податків Української Правничої Фундації, як благодійної організації.

З метою поліпшення рівня вищої освіти та забезпечення розвитку науки Президент Кравчук постановив створити Прикарпатський Університет на базі Івано-Франківського Педагогічного Інституту ім. В. Стефаника.

Постановою Уряду України з 27-го серпня Київський Медичний Інститут реорганізовано і на його базі створено Український Державний Медичний Університет. Основні напрямки його праці: надання клінічної допомоги населенню, підвищення кваліфікації лікарів, наукових працівників та викладачів вищих навчальних закладів України. Медичний університет збереже ім'я академіка Богомольця, що його носив Київський Медичний Інститут. В університеті навчатимуться громадяни із 72-ох країн.

Квота переселенців із колишнього СССР ще не виповнена

Клівленд, Ог. — Як інформують із Католицької Допоміжної Акції, що займається переселенцями із колишнього СССР, еміґраційне бюро у Вашінґтоні поінформувало їх листом із 17-го липня ц.р., що квота переселенців до ЗСА на цей рік не є ще вичерпана.

Згідно із листом американський Уряд встановив на цей рік квоту переселенців із колишнього СССР до ЗСА на 61,000 осіб. Як показують списки із американської амбасади в Москві ще 21,000 кандидатів на виїзд не відібрали своїх паперів.

Урядові чинники у Вашінґтоні остерігають родини таких переселенців, що остаточна дата до виїзду кінчається із днем 30-го вересня ц.р. Невикористана квота переселенців втратить свою важність, а у наступному році число можливих переселенців на постійне життя в ЗСА із колишнього СССР буде куди менше, як це встановлене на 1992 рік.

Австрійські будівельники допомагають українським

Київ (УНІАР). — Тут 13-го серпня міністер оборони України Костянтин Морозов зустрівся з головою європейської будівельної фірми-концерну „Макулян-Гофман" з Австрії. Фірма виступила підрядником у будівництві житла для частин військовослужбовців, яких виводять з країн Східної Европи. Фахівці фірми завершили спорудження житлового містечка у Кривому Розі.

Під час зустрічі обговорено перспективи будівництва житла для військовослужбовців, варіянти можливої участи австрійської фірми у здійсненні житлової програми України. Того ж дня відбулася урочиста церемонія початку будівництва міжнародного ділового готельного центру, який споруджуватимуть спільно українські та австрійські будівельники. В церемонії відкриття будівництва готелю взяли участь голова державної адміністрації Києва Іван Салій та голова австрійського будівельного концерну Алексанлер Макулян. Передбачається, що готель обслуговуватиме дипломатів та іноземних підприємців, які приїжджатимуть в Україну.

ЧЕХО-СЛОВАЧЧИНА ПЕРЕСТАНЕ ІСНУВАТИ

Брно, Чехо-Словаччина. — Аґентство Ассошіейтед Пресс повідомило, що лідери Чехії і Словаччини вирішили припинити існування федерації від 1-го січня 1993 року.

Офіційна заява двосторонніх переговорів появилася після довших розмов між представниками Чехії і Словаччини, головно між прем'єр-міністрами згаданих країн Вацлавом Клявсом і його словацьким колеґою Володимиром Мечіяром, яка тривала вісім годин. Клявс, коментуючи прийняті постанови заявив, що в новому виді незалежні Словаччина і Чехія поліпшать відношення і співпрацю одна з одною. Обидва лідери повідомили про розпуск федерації, але залишилося ще чимало різних проблем, які треба буде розв'язати до 1-го січня наступного року. Роздподіл країни повинен бути прийнятий федеральним парляментом в Празі. Опонувати до цього рішення правдоподібно будуть ліві парляментаристи, але Клявс переконаний, що законопроєкт перейде у парляменті.

В Словаччині живе п'ять мільйонів осіб. Там прискореним темпом зростає безробіття, а економічна ситуація куди гірша, як, наприклад, в Чехії, де перемагають ідеї переходу до вільного ринку і приступлення до Европейської спільноти. В Словаччині натомість місце на партократія волів центра лістичну систему, у якій вся економіка підлягає контролі уряду, а ставши самостійною, країна напевно повернеться також до централізованої індустрії. Чи в такій ситуації Словаччина отримає підтримку Міжнародного Валютного фонду і Світового банку розвитку і реконструкції треба сумніватися, — кажуть політичні спостерігачі.

Т. Бутрей переобраний на голову Округи УНС Вілкс-Беррі

Бервік, Па. — Загальні збори Округи Вілкс-Беррі відбулися тут в Тімс Кафе. Були присутні 12 членів, представників 29-го, 164-го і 282-го Відділів.

Тимко Бутрей, голова Окружного Комітету, відкрив наради. Молитву перепровадив Генрик Болоський. Т. Бутрей передав ведення зборів предсідникові Йосифові Янковському.

Т. Бутрей

Протокол, написаний Г. Болоським, відчитала Анна Лініч, секретарка. П. Болоський, касир, відчитав фінансовий звіт, в якому подано, що на 31-го жовтня 1991 року в касі було 104.81 дол. Олександер Блаґітка, головний касир УНСоюзу, передав від Екзекутиви чека як нагороду за організування нових членів в 1991 році.

Звітував голова Окружного Комітету Тимко Бутрей. Він сказав, що в 1991 році зорганізовано в Окрузі 27 нових членів (призначена квота для Округи є 35). Округа здобула шосте місце в системі УНС. Переведено вибір Управи на 1992 рік в такому складі: голова Тимко Бутрей, заступниця голови — Ґізела Стефурин, заступник голови — Дмитро Остаїв; секретарка — Терена Йоґе; касир — Генрик Болоський; Євген Янковський, Іван Гринчишин та Володимир Боберський; Контрольна комісія; Анна Лініч — організатор та заступниця секретаря.

О. Блаґітка передав привіт від головного предсідника Уляни Дячук та головного секретаря Володимира Сохана і поґратулював Окрузі за придбання 27-ох членів в минулому році. Він рекомендував, щоб заохочувати теперішніх членів збільшити суму забезпечення і запевнив присутніх, що УНСоюз є у фінансово здоровому стані. Він також здав звіт про стан та діяльність УНС — союзовий будинок переобляється, щоб пристосувати вестібюль для доступу інвалідів; Союзівку відновляється і встановлюється нову телефонічну систему; Бюро УНС у Вашінґтоні під проводом головного радного Євгена Іванціва працює справно; понад 80 учителів поїхали в Україну, щоб вчити англійську мову; УНС зібрав понад 287,000 дол. на Фонд Відродження України — УНС. О. Блаґітка пригадав усім, що з нагоди 100-ліття, яке припадає на 1994 рік, союзові відділи також повинні приготовляти імпрези.

Відбулася дискусія над пляном праці Округи. Т. Бутрей повідомив про плян автобусової поїздки на один день на Союзівку.

Організаційні наради заплановано на вересень 1992 року.

Відстань між республіканцями і демократами зменшується

Вашінґтон. — Опитування виборців, яке провело пресове агентство Ассошіейтед Пресс, показало, що більшість американців більше довіряє демократам в ділянці економіки, освіти і майбутнього країни. В той же час більшість громадян ЗСА віддають перевагу республіканцям у справах, що стосуються зовнішньої політики. Приблизно четверта частина опитаних членів Демократичної партії визнає, що Республіканська партія і її представники на федеральному рівні більш професійно вирішують зовнішньополітичні проблеми.

Соціологи агентства Ассошіейтед Пресс, проводячи опитування, розмовляли з 1,007 зареєстрованими виборцями. Результати опитування показують, що популярність демократів і далі велика серед виборців, стурбованих побутовими проблемами, особливо серед жінок. Однак в цілому розрив між двома партіями зменшується. Наприклад, опитування, проведене АП зразу ж після конвенції Республіканської партії, показало, що перевагу президентові-демократові віддає 31 відсоток, а 21 відсоток висловлюється за президента-республіканця. У липні ця пропорція становила 39 відсотків проти 12.

І далі багато американців не бачать особливої різниці у перемозі демократів або республіканців у виборах в листопаді. В липні 44 відсотки, а в серпні 38 відсотків виборців заявили, що їх майбутнє мало залежить від того, хто стане господарем у Білому Домі — демократ чи республіканець.

Переважно американські виборці в економічних справах довіряли республіканцям більше, ніж демократам, але рецесія, яка продовжується, і явна байдужість президента Буша до цих проблем змусили громадян ЗСА змінити давні традиції.

На переговорах досягнуто порозуміння

Вашінґтон. — У вівторок, 25-го серпня, в столиці З'єднаних Стейтів продовжувалися ізраїльсько-арабські мирні переговори. Напередодні арабська сторона несподівано виступила з високою оцінкою позиції ізраїльтян, які вже готові прийняти формулу „території — в обмін на мир". Спостерігачі відзначають велику зміну в настроях арабів у порівнянні з попередніми п'ятьма рундами зустрічей, що відбулися в той час, коли кабінет міністрів Ізраїля очолював Їцак Шамір.

Представниця сирійської делеґації Бушра Канафі із задоволенням підкреслила, що поведінка ізраїльтян змінилася докорінним чином: „Це інший тон, інший підхід, інший стиль". Канафі сказала, що цього разу ізраїльтяни самі повернулися до теми про згадану формулу, й араби сприйняли це як багатообіцяючий факт.

Палестинська активістка і учасниця переговорів Ганан Ашраві, говорячи про рішення жидівських властей звільнити з ізраїльських тюрем 800 арабських в'язнів і відмову від наміру депортувати 11 палестинців, назвала це „позитивним чинником у розвиткові мирного процесу".

Новий державний секретар ЗСА Ловренс Іґлберґер, який тепер перебуває в Лондоні, коментуючи нове становище ізраїльської делегації на вашінгтонських переговорах, сказав: „Нове ставлення ізраїльтян до справи дозволяє нам очікувати цілком іншого вислиду, ніж досі".

Не зважаючи на схвальні відгуки, пляни Ізраїля не є остаточно вияснені. Новий ізраїльський прем'єр Їцак Рабін сказав цими днями, що делеґація у Вашінґтоні не має повноважень заявляти про відхід ізраїльтян з Голянських пагорбів, повернення яких домагається Сирія.

Політичні коментатори висловлюють припущення, що Рабін, який раніше займав пост міністра оборони, може запропонувати проміжкове рішення — створення на Голянах стримуючої зони, подібної до тієї, що існує вже в Південному Ливані.

ЗСА ЗАКЛИКАЮТЬ УКРАЇНУ ДОТРИМУВАТИ ПРАВА ЛЮДИНИ

Київ. — В суботу, 29-го серпня, амбасада ЗСА в Києві виступила із заявою, в якій нагадала республіканським властям, що Україна зобов'язалася берегти принцип демократичним принципам, зформульованим у статутах ООН і документах Конференції в питаннях безпеки і співробітництва в Европі. До цих принципів належить і зобов'язання дотримувати свободу слова як підставове право кожної людини. В заяві амбасада підкреслюється, що „Україна зробила ряд кроків у цьому напрямку, і З'єднані Стейти розраховують, що вона й надалі піттиме цим шляхом".

Американська амбасада пробує з'ясувати, в який спосіб президент Леонід Кравчук має намір виконати погрозу про вигнання з республіки своїх критиків. Український президент, виступаючи у Львові на пресовій конференції, заявив, що „певні закордонні організації завдають шкоду інтересам республіки і втручають ся в наші внутрішні справи". При цьому він мав на увазі події на недавньому Всесвітньому форумі українців у Києві, коли окремі закордонні делеґати у своїх виступах критично висловлювалися про діяльність уряду України. Після закінчення форуму урядове інформаційне агентство Укрінформ розповсюдило заяву, в якій ця критика трактувалась „як дії, що шкодять відродженню української держави". Заява містила застереження, що „громадяни будь-якої країни у подібному випадку буде вигнаний за межі України і в'їзд туди буде йому назавжди заборонено".

Опозиція в Україні вбачає в цій заяві і в словах Кравчука на пресовій конференції у Львові ще одне підтвердження, що колишній керівник компартії і її провідний ідеолог, тепер президент України, намагається відродити в Україні методи диктаторського керівництва.

Акт про створення „мирових сил" СНД увійшов в силу

Мінськ, Білорусь. — Аґентство Ассошіейтед Пресс і ІТАР—ТАСС повідомили, що 18-го серпня увійшов в силу міждержавний акт про створення так званих „мирових сил" Співдружности Незалежних Держав, які постали на території колишнього СССР після серпневого путчу і основних політичних перемін, зокрема проголошенні незалежности колишніх республік самостійними державами.

Протокол унапрямлює тимчасовий порядок формування мирових сил СНД, завданням яких є слідкувати за „гарячими точками" в членських країнах з метою не допустити до конфліктів типу югославського, чи навіть вірменсько-азербайджанського. Він вступив в силу місяць перед черговою нарадою на „вершинах" представників СНД в Біжкоку. Цей факт став виключений із правила, бо звичайно всі домовлености поблагоджуються на зустрічах лідерів незалежних держав Співдружности.

Підписи під протоколом вже раніше поставили: Борис Єльцин, Нурсултан Назарбаєв, Іслям Карімов, Аскар Акаєв, Рахмон Набієв, Левон Тер-Петросян і Мірча Снігур. Серед підписаних немає підпису Президента України Леоніда Кравчука, бо Україна не погодилася з пропозицією формування таких частин, а крім того вона плянує закінчити формування своєї власної армії різних видів.

Сторони, які підписали протокол, оформлять і підготовлять спеціяльні військові і міліційні відділи, групи военних спостерігачів, які будуть постійними дорадниками урядів сигнаторів і з їхньою опінією будуть числитися військові чинники. Право приймати принципові рішення про застосування військових частин має тільки Рада голів самостійних держав після прохання одної, або більше країн, загрожених небезпеками. Рада використовуватиме в першу чергу мирні заходи і тільки у виїмкових випадках вживатиметься зброя.

В НЮ ЙОРКУ СВЯТОЧНО ВІДЗНАЧЕНО ПЕРШУ РІЧНИЦЮ НЕЗАЛЕЖНОСТИ УКРАЇНИ

Ню Йорк (О. К.) У неділю, 23-го і понеділок, 24-го серпня, українці Ню Йорку та околиці святочно і численно відзначили першу річницю проголошення незалежної української держави.

В неділю, у всіх українських церквах відправлено торжественні Служби Божі, в часі яких прочитано послання найвищих українських провідників УАП і УК Церков.

Посол Віктор Батюк з дружиною вітають гостей при вході на залю.

В церкві св. Юра зворушливу проповідь виголосив о. Лаврентій, ЧСВВ, який також перечитав послання Митрополита та Патріярха УАПЦ Мстислава І і Митрополита УКЦ в ЗСА Стефана Сулика.

В пополудневих годинах відбувся в великій залі УНДому концерт, в програмі якого ред. Ігор Длябога, голова Комітету Українсько-Американських Об'єднаних Організацій міста Ню Йорку, відчитав проклямацію незалежности України, а відтак святкове слово виголосив голова Постійної Місії України до ООН Віктор Батюк. Після відчитання листів від Президента ЗСА Джорджа Буша і мейора міста Ню Йорку Дейвида Дінкінса, відбулася концертова частина, в якій виступили співаки Окса на Кровицька і Микола Шопша та піяністка Аделіна Кривошеїна, яка також акомпанювала солістам. Окремо виступив бандурист-кобзар Володимир Горбатюк. Цілою мистецькою програмою провадив Іван Макар. Концерт, в якому взяло участь 250 осіб, закрито спільним відспіванням українського національного гімну.

В понеділок, 24-го серпня, у вечірніх годинах відбулося в готелі Шератон прийняття, господарями якого були В. Батюк і його дружина Алевтина. Вони віта

(Закінчення на стор. 3)

У ВЛАСНІЙ СПРАВІ

У зв'язку з короткою відсутністю головного редактора З. Снилика, просимо в усіх редакційних справах звертатися до заступника ред. В. Левенця. — Ред.

У СВІТІ

ПОБЛИЗУ СЕЛА Тарутина Конотопського району на Сумщині виявлено велике родовище нафти і газу.

УКРАЇНСЬКИЙ АЛМАЗ „Мазепа" — найбільший у світі. Його вага 2,008 каратів, а ціна — 0.5 біл. дол. Україна може діставати щорічно 18 біл. дол. від торгівлі алмазами — такий висновок зробили представники південноафриканської фірми Де Бірс. Алмаз „Мазепа" було знайдено поблизу Донецького понад 70 років тому.

ВАЖКОАТЛЕТА Пірроса Дімаса, який повернувся з Барселони чемпіоном Олімпійських Ігор, погрожують вбити в його рідному селі. Річ у тім, що П. Дімас належить до албанської етнічної меншини, котра проживає на півночі Греції. Після своєї перемоги на Олімпіяді П. Дімас заявив, що змагався „за честь всієї Греції", і саме цих його слів не можуть подарувати йому албанські екстремісти.

МАСОВІ ДЕМОНСТРАЦІЇ з вимогою резиґнації президента Бразилії Фернандо Коллора відбулися в найбільших містах країни — Сао-Пауло, Ріо-де-Жанейро і Беля-Горізонте. Наймасовішою була 30-тисячна маніфестація студентів і учнів в Ріо-де-Жанейро. Акції протсту були організавані Національним студентським союзом в рамках загальнонаціональної політичної кампанії під гаслом „Бразиліє, відкрий своє обличчя!"

СУДОВИЙ ПРОЦЕС над 18 колишніми керівниками Албанії і албанської Партії праці розпочався в Тірані. На лаві підсудних — колишній голова ради міністрів, член політбюра партії Адиль Чарчані, колишні міністри внутрішніх справ Сімон Стефані і Гекуран Ісаї, колишні секретарі і члени політбюра ЦК АПТ Фото Чамі, Ленка Чуко, Палі Міска та інші. Є серед них також вдова колишнього албанського диктатора Енвера Годжі — Наджміє Годжа. Всі підсудні звинувачуються у „присвоєнні державного майна в особливо великих обсягах".

В АМЕРИЦІ

ЦИМИ ДНЯМИ у Москві закінчились переговори між представником Митного комітету Російської федерації А. Кругловим і американською, стороною, яку репрезентували провідники компаній „Юнайтед транспорт асоушіейтс" і „Ерофлот карго сервіс" Ґреґорі Ваксман і Пітер Стерн. Головною точкою переговорів було створення нового спільного підприємства „Рашян кастомс асоушіейтс", яке представляло б інтереси російської митниці на території ЗСА і Канади.

З ПАЛУБИ АМЕРИКАНСЬКОГО військового корабля „Індепенденс" у Перській затоці минулої п'ятниці, 28-го серпня, повідомили, що американські військові літаки відбули свою першу місію-перевірку чи літаки Іраку притримуються вимог союзників. Американські пілоти звітували, що жодних іракських військових літаків вони не запримітили нижче 32-ої паралелі. Тимчасом уряд Саддама Гуссейна заявив, що з військовими літаками союзників над своєю південною територією зачіпатися не будуть, але відразу перестереглі, що підберуть „відповідні методи і час", щоби зареагувати на акцію „колоніалістів". З цього приводу політичні спостерігачі уважають, що цей епізод ще не закінчений.

У ВИБОРЧОМУ РОЦІ, коли питання поліпшення освіти є драстичною політичною темою, найновіші опити виказують, що громадськість країни майже цілковито втратила надію на обіцянки політиків присвятити більше уваги цій превважливій для країни справі. Тому аналітики уважають, що навіть найбільш драстичні зміни пропоновані місцевими освітніми радами будуть позитивно сприйматися. Ці найновіші опити переведені фірмою Ґаллупа для професійної освітньої спілки Фі Делта Каппа виказали деякі цікаві вислиди. Наприклад, 68 відсотків є за тим, щоби продовжити шкільний навчальний рік і щоби роздавати в школах учням презервативи, а 77 відсотків уважають, що треба зміни для поліпшення освіти негайно.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302.

Svoboda: (201) 434-0237 UNA: (201) 451-2200

Subscription: 1 year — $40.00, 6 months — $22.00, 3 months — $12.00. UNA members 1 year — $15.00. Change of address — $1.00. Make check or money order payable to "Svoboda".

Postmaster: Send address changes to:
"Svoboda", 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302
Tel.: (201) 434-0237, (201) 434-0807, (201) 434-3036

Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.

Передплата на рік $40.00, на півроку — $22.00, на 3 місяці — $12.00. Для членів УНСоюзу $15.00 річно. За кожну зміну адреси — $1.00. Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Помилки Дж. Буша супроти Іраку

Найбільша помилка президента Джорджа Буша була в тому, що він не послухав геніяльного стратега, команданта союзницьких військ у війні проти Іраку Нормана Шварцкопфа, щоб продовжити війну ще хоч на тиждень, тільки поспішив з заявою перед об'єднаними палатами Конґресу, що ,,війна закінчилася переможно" і негайно почнеться повернення вояків із пустині Савдійської Арабії.

На цьому місці була вже мова про те, як тоді у відповідь на заяву Президента шаліли з радости всі присутні і як тоді популярність Буша в Америці переросла популярність всіх його попередників у Білому Домі.

Швидко прийшло розчарування. У столиці Іраку Багдаді залишився при владі диктатор Саддам Гуссей, який підписав продиктовані Радою Безпеки ООН передумови перемир'я, але відразу почав їх ламати. Буш завівся у надії, що Саддама Гуссейна скинуть іракські військовополонені, коли повернуться додому. Зате настав інший шанс позбутися того новітнього Джинґісхана. Проти Гуссейна підняли повстання курди — меншина на півночі Іраку. Замість прийти з активною військовою допомогою курдам чи бодай дати їм охорону летунством, Буш проголосив ,,політику невтручання" і обмежився допомогою курдам харчами, теплим одягом, коли понад 100,000 курдів втекли в гори і там голодували та мерзли. Це була друга погана помилка Буша.

Почався ланцюг митарств між Організацією Об'єднаних Націй та Саддамом Гуссейном. Ішлося про клявзулю перемир'я, що Ірак має знищити всю свою газову і бактеріологічну зброю та початки будови атомової зброї. Організація Об'єднаних Націй висилала до Іраку одну за одною свої комісії фахівців, іракські власті перешкоджали їм, не допустили до будинку, в якому — за повідомленням американської розвідки — мали переховуватися документи. Запахло війною, але іракські власті мерщій забрали з того будинку всі компромітуючі документи, допустили туди наступну Комісію і справа присохла. Нове загострення прийшло, коли союзні з Америкою арабські держави підняли крик, що Саддам Гуссейн літаками й гелікоптерами винищує вороже йому населення у Південному Іраку, поголовно членів мусулманської секти ,,шиїтів". Цим разом Буш і його союзники, особливо Великобританія і Франція, пред'явили Саддамові Гуссейнові 24-годинний ультиматум: не можна літати військовими літаками чи гелікоптерами над територією, де компактною масою живуть шиїти. Саддам Гуссейн відмовився послухати і заявив, що він приготований до ,,священної війни" проти Америки і її союзників. Речник Пентаґону заявив, що Америка і її союзники збиватимуть кожний іракський літак чи гелікоптер, який появиться над Південним Іраком.

Це є забава кота з мишею і котом є Саддам Гуссейн, а мишею — Америка, її союзники і Організація Об'єднаних Націй. Винуватим є ніхто інший, як Джордж Буш Він проявив небуденний хист у згуртуванні 2. членної міжнародної коаліції проти Іраку. Проявив надзвичайний хист у прийнятті одна за одною, разом десять, резолюцій Ради Безпеки ООН, які леґалізували війну проти Іраку. Умів вибрати генерала Н. Шварцкопфа на головного команданта, який впродовж десяти днів спаралізував іракські збройні сили самими летунськими діями і примусив Ірак до відвороту з окупованої території — Кувайту. І все це загирив, усі ті свої успіхи сам перекреслив. А коли ще у тому часі, коли вже почалася економічна криза, зламав дане у своїй виборчій кампанії запевнення, що не підноситиме податків, — його, Буша, величезна популярність пропала, як мильна банька. Лідерові імперії не вільно помилятися.

НАЙНОВІШІ ОПИТИ проведені працівниками газети ,,Ню Йорк Таймс" і телевізійної мережі Сі-Бі-Ес вказують, що здобутки президента Джорджа Буша впродовж чотирьох днів конвенції Республіканської партії в Гюстоні, він вспів зовсім втратити. Спостерігачі уважають, що він не зумів переконати виборців у своїй щирості коли йдеться про конечні зміни для оновлення економіки країни. Крім цього поновлені атаки президента Дж. Буша в сторону губернатора Билла Клінтона не цікавлять громадськість. Постійне підкреслення демократичного кандидата про поліпшення економіки та новий плян охорони здоров'я привертають увагу пересічного виборця куди краще.

М. Мельник

КІЛЬКА ЗАВВАҐ ДО НОВОГО ПРОЄКТУ КОНСТИТУЦІЇ УКРАЇНИ

I

На сесії Верховної Ради 30-го червня Президент Леонід Кравчук ознайомив депутатів з основними положеннями нового проєкту Конституції України. Проєкт підготовила Конституційна Комісія Верховної Ради. Кравчук був її головою. Президент зазначив, що ,,...проводилися консультації із вченими багатьох зарубіжних країн. (...) один з перших варіянтів (...) обговорювався (...) на міжнародному семінарі в Празі (...) в якому взяли участь провідні фахівці в галузі конституційних проблем США, Франції, Німеччини, Угорщини. Надійшли теж експертні висновки від багатьох інших зарубіжних спеціялістів. (...) проте з ряду позицій одностайности не було".

Чому ж не було одностайности? Тому що конституції творять не професори, а політики. Коли в додатку політики ті мають теж прикмети державних мужів, тоді й конституція буде добра. Конституційна Конвенція Америки складалася в переважаючій більшості з того роду політиків. Вона створила конституцію, яка не тільки витримала іспит понад двісті років, але й стала моделем для цілого світу.

Відносно нового проєкту Конституції, нам варто звернути увагу на принципи, які в найбільш основний спосіб заторкають політичну стабільність держави не тільки за нормальних обставин, але й в часи політичних, соціяльних і економічних криз.

Одним з таких принципів є вибір депутатів та — якщо парлямент буде двопалатний — послів до Національних зборів (тобто парляменту). В недавній статті на ту тему я писав: ,,Основне питання щодо виборчої методи є таке: одна можливість — це вибір на основі більшости голосів; у другому випадку партія призначує депутатів пропорційно до кількости голосів, що вона їх дістала у виборах. Пропорційність у виборах причиняється до творення величезної кількости партій і до безконечних криз Уряду. Український закон про вибори є базований на першій методі. Щоб бути вибраним, кандидат мусить дістати більшість голосів. Коли ніхто не здобуде більшости, тоді є повторне голосування, у якому бере участь двох кандидатів, що дістали найбільше голосів у першому голосуванні. Це зформулювання є дуже добре, та його за всяку ціну варто впровадити до конституції". Суґестію ту я зробив тому, що в попередньому проєкті конституції про це не згадується. Принцип той теперішня Конституційна Комісія до проєкту нової Конституції впровадила і це є дуже добре. В статті 122 читаємо: ,,Обраним вважається кандидат, який одержав на виборах більше половини голосів виборців, які взяли участь у голосуванні".

Та в тій статті сказано ще й таке: ,,Вибори є такими, що відбулися, якщо в голосуванні взяло участь більше половини виборців". Я б радив, щоб того роду вимогу з Конституції усунути. Вона може стати причиною великих і не дуже потрібних клопотів, бо що зробити, коли кілька разів більшість управнених до голосування голосувати не захоче? Виганяти їх з дому за допомогою поліції?

Очевидно, найважнішим принципом Конституції є розподіл компетенцій між урядом, Національними Зборами і Конституційним Судом. Розподіл цей, зокрема, важливий в ділянці формування і затвердження бюджету.

Цілком природно, що до прерогатив кожного парляменту в демократичних державах належить законодавство і, зокрема, закони про податки і видатки. Та нерідко парляменти мають охоту диктувати урядові, як управляти державою та її економікою. Парляменти роблять це за допомогою встановленими Конституцією вотумом недовір'я до уряду та прерогативами, які дозволяють їм призначати і звільняти окремих міністрів.

Наслідки того роду відносин між парляментом і урядом сумні, зокрема, коли партії щокілька місяців міняють коаліції парляментарної більшости, а разом з тим міняють уряди. В такій ситуації уряд не має змоги запроєктувати якісь акції на довшу мету чи надіятися, що наступний уряд буде продовжувати розпочаті ним ініціятиви. Якісь основні реформи чи в економіці, чи в шкільництві, чи в охороні здоров'я, чи в ділянці соціяльної політики майже неможливі.

Подивімся тепер на відносини між урядом і парляментом у проєкті Конституції. Перш за все, хто і як вибирає президента і які його повновласті? Закон ,,Про вибори Президента Української РСР" з 5-го липня 1991 року як і теперішній проєкт Конституції передбачають вибори президента народом, а не парляментом. Та закон передбачає теж повторне голосування, коли при першому голосуванні ніякий кандидат не дістав більшости голосів. Того положення в проєкті Конституції немає, а було б дуже добре, коли б його там додати.

Закінчення буде.

Роман С. Голіят

Е. Голцман далі судить І. Дем'янюка

Колишня конґресменка Елизабет Голцман і проєктодавця закону про ОСІ, у своїй обширній статті п. з. ,,Іван Дем'янюк не є жертвою", яка була поміщена у ,,Джувіш Пресс" 21-го серпня 1992 року, по своєму доказує про мниму вину Дем'янюка.

Вона каже, що навіть якщо Дем'янюк не є горезвісним ,,Іваном Ґрозним" Треблінки, то він все ж таки є винний за воєнні злочини доконані в Собіборі. Дем'янюка судили в З'єднаних Стейтах за його дії у Треблінці і Собіборі. Його судили в Ізраїлі, на підставі його участи у масових мордах у Треблінці і Собіборі. (А нам відомо, що Дем'янюка судили за Треблінку).

Доказ, який в'яже Дем'янюка зі Собібором, каже вона є навіть більшим, як був у тому часі, як його вперше засудили. Дані, одержані від колишнього Совєтського Союзу, вже після Дем'янюкового початкового суду, вказують, що він був у вишкільному таборі для сторожів з призначенням до Собібору. Ці дані годяться з виказкою Дем'янюка, яку вжито як доказ на його розправі.

Голцман твердить, що дії Дем'янюка у Собіборі були достатніми, щоб депортувати його зі З'єднаних Стейтів, покликуючись на ,,Голцман амендмент" і судити його за воєнні злочини. Ба, навіть як Дем'янюк буде оправданий, що він не є ,,Іваном Ґрозним", то йому буде заборонений в'їзд до З'єднаних Стейтів Америки на підставі закону, який забороняє нацистським воєнним злочинцям в'їзд до цієї країни.

У дальшому читаємо, що є зрозумілим, що родина Дем'янюка робить все можливе, щоб доказати, що він невинний. А інші особи, які втягнуті у справу Дем'янюка, мають зловіщий плян. Історики-ревізіоністи заперечують існування голокосту, а захисники нацистських воєнних злочинців, як Патрик Б'юкенен і конґресмен Джеймс Трафікант, давно намагаються дискредитувати ОСІ. Для Голцман свідчення понад 30 ґвардистів до її ума не доходять.

Усім відомо, як діяла аґентура КҐБ і якими дезінформаціями вони годували Захід. Коли на судовій розправі у Клівленді д-р Михайло Пап, що був перекладачем (в той час він був директором Інституту східньоевропейських студій при Джан Каррол Університеті і частим коментатором на телевізії), щоб суддя показав йому посвідку, яку на розправу привіз аґент російської амбасади у Вашінґтоні. Побачивши цю зіраксову копію, д-р Пап заявив, що таку посвідку не можна уважати за джерельний документ обвинувачування Дем'янюка. На це суддя йому відповів, що для нього цей свисток паперу є вистачаючим доказом про минуле Дем'янюка. Так почався суд над Дем'янюком у державі, яка ґарантує, що підсудний є так довго не винний, поки йому не докажуть вини.

Український голокост для деяких осіб — це маловажна подія, не зважаючи, що в цьому заплянованому ґеноциді згинуло понад 7 міл. українців. (Пригадаймо собі кореспондента ,,Ню Йорк Таймсу" — Дуранті, який заперечував існування голоду в Україні, бо дружив зі Сталіном.

До сьогодні ми не маємо ,,Українського амендменту", який дозволяв би судити учасників і злочинців Великого голоду, заплянованого і здійсненого Москвою. А злочинців ще багато між живими на теренах колишнього СССР, а деякі з них приїжджають на ,,доживлення" до ЗСА, без жодних перепон зі сторони американського Уряду.

При кінці своєї статті Е. Голцман каже, що вона вела бій, щоб заборонити нацистським воєнним злочинцям в'їзд до Америки і встановити ОСІ, і це була затяжна боротьба. Вона плянує повернутися до Вашінґтону і провадити далі боротьбу та впевнитися, що зусилля привести тих, що були відповідальними за убивство шість міл. жидів і мільйонів нежидів, були притягнуті до правосуддя.

Під цю пору Е. Голцман є контролером у Міській раді міста Ню Йорк і кандидує на сенатора ЗСА.

НА ШЛЯХУ ВІДРОДЖЕННЯ

I

На столі в кабінеті ректора Київської консерваторії проф. Олега Тимошенка — нові цікаві документи, що започатковують підняття цього найстарішого провідного мистецького вузу України на новий якісний щабель. Консерваторія працює над зміною свого статусу і перетворенням на національну музичну Академію України. В зв'язку з цим з ректором веде бесіду Маріянка Копиця — музичний критик, запитуючи: Що означає перехід вузу в ранґу національних музичних центрів?

О. Т.: Київська консерваторія від початку існування з 1913 року була і лишається провідним мистецьким центром. Практично всі кадри її випускників складають основу найбільших оркестрів і театрів, хорових капел, музичних шкіл, інструментальних та вокальних ансамблів України і за її межами. Це — справжній ґенератор національних мистецьких кадрів. Але тепер йдеться про значно суттєвіші перетворення. Маємо всі підстави, щоб консерваторія стала всеукраїнським центром не тільки виховання, а й музичної культури. Національний статус передбачає об'єднання музичних напрямків, нових методик, проґнозування, плянування та вивчення музичної мови, теорії виконавства, науки, фольклористики. При консерваторії працює Рада в питанні наукових дисертацій, відкривається катедра наукового проґнозування, методичний кабінет тощо. В сучасних умовах, коли творчі спілки на Україні знаходяться в стані розпаду, майбутня Академія зможе стати, за досвідом світової практики, ще й всеукраїнським центром музичної композиторської творчости. Саме Академія спроможна буде захистити творчі права композиторського братства, якщо таке виникне на її тлі. Можливості вбачаю в сильній перспективній катедрі композиції.

Усі фактори, природно, викликали нагальну необхідність поєднати та узагальнити цю широкомаштабну діяльність, причому приєднати до цієї праці діяспору, найближчого та далекого закордону, могутніх центрів українства З'єднаних Стейтів, Австралії, Канади, Европи.

М. К.: Намальовані перспективи воістину вражаючі. Але як сьогодні, в непростий для України час, можна все це реально втілити в життя?

О. Т.: Не тільки можна, але і конче необхідно. Створення незалежної держави України, однієї з найбільших в Европі, саме дало поштовх для цього, різко активізувало діяльність вузу в такому напрямку. Професорсько-викладацький склад, студенти, яких у нас біля тисячі чоловік, всі двадцять катедр з її працівниками відчувають реальні перспективи національного відродження. Всю складність історичного моменту нам допомагає пережити віра в духовне оновлення Вітчизни, зросле почуття національної самосвідомости, зацікавленість в справжньому злеті історичного минулого і сьогодення. Саме це дає нам сили і наснагу, хочеться налагодити по-справжньому глибоку і якісну роботу. Та й підстави для цього є всі. Тільки за останні три роки понад 150 вихованців наших професорів стали переможцями міжнародних конкурсів у ЗСА, Франції, Німеччині, Чехії, Юґославії (струнні, народні інструменти), конкурси співаків у Франції, Японії, Канаді, ЗСА, дириґентів у Японії та Чехо-Словаччині, виконавців на духових інструментах у Польщі, камерних ансамблів у Фльоренції .

М. К.: Усі ми добре знаємо, які фундаментальні історичні традиції має музична школа України, яка в XVII—XVIII столітті мала добрий розголос по всій Европі. Ще з часів Ярослава Мудрого бере початок співоче мистецтво України. Пам'ятаємо ми і про традиції музичної академії Потьомкіна, Глухівської хорової школи, Петербурзької співочої капели, яка складається в основному з українських талантів, і нарешті, Києво-Могилянської академії та воістину золотим музичним фондом України — партесними концертами, творчість таких геніїв, як Сковорода, Бортнянський, Березовський, Ведель.

Закінчення буде.

Я НЕ МОЖУ ПРЕДСТАВЛЯТИ якусь певну партію, оскільки, виступаючи за возз'єднання Молдови з Румунією, я є ідеальним кандидатом на президента Румунії", — заявив на передвиборному мітинґу в румунському місті Буззу колишній прем'єр-міністер Молдови Мірча Друк. Для того, щоб М. Друк міг кандидувати на цей пост, парлямент Румунії в червні цього року надав йому румунське громадянство. Загальні президентські і парляментарні вибори в Румунії відбудуться 27-го вересня ц. р.

Володимир Хромиш

ТРАГІЧНІ ПОДІЇ У КОЛИШНІЙ ЮҐОСЛАВІЇ І ДОЛЯ УКРАЇНЦІВ

I

Вже другий рік ми є свідками трагічних подій у республіках колишньої Юґославії, що є наслідком кривавого розпаду тої ,,міні імперії". Людина не може навіть дивитися у телебаченні на сцени насильства, масакри, руйнування прекрасних міст, нищення всього, що представляє цивілізаційне надбання на цих просторах та викорінювання цілих народів. Воєнні злочини над цивільним населенням, над полоненими, пораненими, щоденна картина тієї суворої і дикої війни, у якої міжнародно-правові норми, виглядає, не обов'язують нікого.

Головні актори тієї війни — серби, які зруйнували Другу Юґославію, і в агресії на Словенію, а пізніше на Хорватію, Боснію і Герцеґовину, хотіли реалізувати свою національну програму і утворити ,,Велику Сербію". Війна у Словенії закінчилася величезною перемогою словенців, але у Хорватії, Боснії, Герцеґовині вона набрала непередбачений хід, де хорвати і мусулмани героїчно боронять свої території. Складні відносини між сербами, хорватами та слов'янами-мусулманами, мають свій історичний контекст.

Серби перші з південнослов'янських народів утворили свою державу у визвольній війні з турками на початку минулого століття. У своїй національній програмі серби взялися грати ролю ,,Юґослов'янського П'ємонту". Головною помилкою тієї програми є відмова іншим народам права на окремішність. Так хорватів мали як сербів католицької віри, мусулманів як сербів мусулманської віри, македонців як південних сербів, а чорногорців як братів і по нації і по вірі.

Національну програму почали виконувати у I і II Балканських війнах 1912 і 1913 року у війні з турками і болгарами. Так серби утвердили свої кордони з болгарами, греками і албанцями. Тепер треба було поширюватися на захід. Австро-Угорщину потрясала міжетнічна криза. Це була нагода виконати свою мету. У Сараєві 1914 року вчинили атентат на австро-угорського престолонаслідника Франца Фердінанда через сербську націоналістичну терористичну організацію ,,Млада Босна" і атентатчика Гаврила Принципа. Це спричинило вибух Першої світової війни, яка закінчилася розпадом Австро-Угорщини. Хорвати під впливом Ілірського руху і взагалі під впливом панславізму, були згідні утворити з сербами спільну державу. Словенці, щоб утекти від германізації і романізації, так само бачили вихід у спільній державі з хорватами і сербами. Так утворено державу сербів, хорватів і словенців, як спільну державу трьох народів, а одночасно нинішні кордони з Румунією і з Угорщиною.

З новоутвореної держави ніхто не був задоволений — виглядало, що з нею ніхто нічого не дістав, а всі багато загубили. Хорвати втратили державотворчі елементи, які їм у Австро-Угорщині були признані в Австро-Угорській і Угорсько-Хорватській угоді. Чорногорцям зовсім скасовано державність, а навіть не визнано їх національну відокремленість. Македонцям і мусулманам не визнано ніяких національних прав. Серби так само втратили свою державність, але не відреклися своєї національної програми і мрії про велику Сербію. Спільну державу вони взяли як свою, утворили унітарне державне порядкування, без визначення етнічних кордонів державотворчих народів, з їхньою Караджорджевичевською династією, а сербську і хорватську мови проголосили як одну.

У Другій світовій війні утворено Другу Юґославію на принципах федералізму, як республіку, у якій комуністи забрали політичний монополь і розпочали свою п'ятдесятилітню диктатуру. Утворено республіки на етнічних основах. Зроблено розмежування між Сербією, Хорватією, Боснією і Герцеґовиною, які 50 років не були спірними, але і в Другій Юґославії ніхто не був вдоволений. Все ж таки чорногорці і македонці вибороли свої республіки і визнання національної відрубности. Мусулмани втратили свою автономію у Сандяку, який серби і чоргорці між собою поділили. У Боснії і Герцеґовині їх примушували визнавати себе за сербів або хорватів, або залишитися як національно невизначені, без жодних національних прав. Серби забезпечили свої північні і північно-східні кордони, бо дістали Войводіну. Щоб **забезпечити і свою національну більшість, вигнали майже 400,000 німців і поселити своїх і чорногорських колоністів.**

Лишилося ще — у виконанні національної програми — поширитися на захід. Щоб це осягнути потрібно було зруйнувати Другу Юґославію і Тіто, котрий як хорват старався забезпечити не тільки хорватські і словенські національні інтереси (його мама була словенка), але і інтереси інших народів. Так, мусулмани у Боснії і Герцеґовині здобули своє право на національну окремішність у такій національно складній і нетолерантній країні, осягнули досить високий рівень національних прав.

Основною причиною незадоволення є федеративний модель державного упорядкування совєтського або ленінського типу, який не вирішив ані одного питання федеративних одиниць:

1)У першу чергу це — національне питання. Основою цього моделю є гегемонія найчисленнішої нації;

2) Диктатура однієї партії — комуністичної, яка забороняла існування опозиції, отже, політичний монізм;

3) Волюнтаризм в економіці, який з централізованою пляновою методою виключав можливість діяння економічних законів;

4) Бюрократизація структури управління, основою якої є невідповідальність за результати праці і привілеї, які наростали з функцією.

Руйнування Другої Юґославії почалося протиконституційним скасуванням територіяльної автономії Войводіни і Косова, які були конституційними елементами Юґославської Федерації. У такий спосіб Сербія національно гомоґенізувалася у північних і південних частинах Сербії та у Чорній Горі, протиконституційним способом посилила власть просербської структури. Всі передумови створення ,,Великої Сербії" і підпорядкування західних частин колишньої Юґославії були виконані. Світ у більшості підтримував Сербію, бо мало хто розумів, що Юґославія не існує, хоч деякі органи Федерації ще діяли. Підтримка Юґославії була прямою підтримкою Сербії і її аґресії на західні республіки. Це було дуже короткозоро, бо розпад імперій є закономірним (від Римської, Візантійської, Турецької, Австро-Угорської до Совєтської і Юґославської). Головною причиною розпаду імперій є внутрішні суперечності, які і тепер потрясли східньоевропейські країни у процесі розпаду комуністичного ладу.

Продовження буде.

В Ню Йорку...

(Закінчення зі стор. 1)

Представник Постійної Місії Китаю до ООН Лі Дау у розмові із українськими гостями.

ли при вході усіх запрошених гостей, а особливо численних дипломатів, офіційних гостей — представників постійних місій своїх держав до ООН.

Присутніми були представники Великобританії, Ірляндії, Китаю, Японії, Чехо-Словаччини, Румунії, Ізраїля, Пакистану, Польщі, Марокко, Молдови, Колюмбії, Фіджі, Барбадосу, Коста Ріки, Росії, Угорщини, Тринідаду, Мавританії, Кіргізстану, Банглядешу. Не появилися, між іншим, представники ЗСА, Канади, Німеччини і Франції.

В. Батюк з дружиною на переміну із своїм заступником Віктором Крижанівським з дружиною Людмилою, вітали сердечно усіх гостей та вели з ними короткі розмови.

Окремо треба відмітити участь у прийнятті постійного адміністратора ООН для програми розвитку Вілліяма Дрейпера III, який незвичайно прихильно відноситься до членів Постійної Української Місії та старається про уліпшення їхнього статусу в ООН та улаштовання приміщень Української Місії. Він давав про це вичерпні інформації іншому особливому гостеві на прийнятті, широковідомому коментаторові телевізійного каналу Ей-Бі-Сі Биллові Бютелеві, що розмовляв із великим числом присутніх.

З українських гостей були представники поодиноких провідних установ, хоча більшість із провідників перебувала в цей час у Києві. Між українськими гостями, яких було 163 особи, були: голова Комітету Об'єднаних Українсько-Американських Організацій Ню Йорку ред. І. Длябога, Єпископ УПЦ Всеволод, головний касир Українського Народного Союзу Олександер Благітка з дружиною, голова Товариства Українських Адвокатів в ЗСА Мирослав Смородський з дружиною, голова Кредитового Товариства „Самопоміч" Богдан Кекіш, інж. Мирон Гнатейко від Товариства Українських Інженерів Америки та представники УККА і УАКР, що були співорганізаторами цього прийняття.

До зібраних гостей промовив В. Батюк англійською мовою, стверджуючи, що хоча перший рік незалежности української держави не був легкий, то однак тепер визнали її незалежність вже 123 держави світу, численні представники яких є присутні, та що коли Україна перебула щасливо цей найважчий час є надія на краще майбутнє. Відтак він перечитав коротко гратуляційного листа від генерального секретаря ООН Бутроса Бутроса-Галі і подякував усім присутнім за участь в тому святочному вечорі.

На закінчення прийняття проф. Володимир Петришин запропонував за ініціятивою посла В. Батюка відспівати спільно „Многолітсвіє", а відтак усі присутні спонтанно заініціювали національний гимн.

Літня зустріч активу Округи УНС в Дітройті

Частина учасників зустрічі

Відкриваючи ділову частину цієї зустрічі в суботу, 8-го серпня ц.р., на оселі „Діброва" біля міста Брайтон, голова Окружного Комітету УНС д-р Олександер Серафин привітав присутніх та на основі звідомлень головного предсідника УНС Уляни М. Дячук подав відомості про стан організаційної праці цілої мережі УНС, зокрема Округи в Дітройті. В першому півріччі Округа придбала 30 нових членів, тобто 26 відсотків *своєї річної квоти*, і під цим оглядом стоїть на 16-му місці між 31 Округами УНС. Щодо кількости придбаних членів Округа стоїть на 5-му, а щодо висоти пересічної суми забезпечення — на 6-му місці. Із загального числа 30 — д-р Атанас Слюсарчук придбав 13, Василь Лещук — 4, Стефанія Федик — 3, Галина Татарська — 3, Роман Куропась — 2, Ірина Лещук — 1, Катруся Назарк — 1, Ярослав Базюк — 1, Іван Мельник — 1 і Лев Мурський — 1 нових членів. Округа дуже вдячна д-рові А. Слюсарчукові, що в цілій мережі УНС здобув 6-те місце і тим самим допоміг Окрузі вдержатись в першій половині або посередині між відділами УНС, щодо придбання нових членів. Д-р А. Слюсарчук заснував свій 174-ий Відділ УНС „Ватра" в 1960 році і за 32 роки придбав приблизно тисячу нових членів.

Вже декілька років підряд важливою частиною літніх зустрічей були розповіді відвідувачів або гостей з України. Так і цим разом — д-р О. Серафин розповів про свої спостереження з недавніх відвідин рідного краю. Протягом 19 днів він побував головно в містах західної і центральної України. Всюди помітна будова нових та направа старих домів і кам'яниць. Зростає ініціятивність молодих людей, але серед старших людей дальше брак нового думання та смілости. Зростає банківництво, зростає інфляція. Зростає жадоба легкої наживи та легковажне ставлення до своїх обов'язків серед кадрів адміністрації, торгівлі та обслуги. Серед населення найбільше нарікань, незалежно від віку чи освіти, на теперішніх депутатів, які так багато обіцяли, а тепер більше дбають про добро особисте, ніж загальне. Найкращі враження викликав у нього Київ та дбайливо засаджені і засіяні лани, які він бачив під час переїздів, де вже розпочиналось жнива чудового урожаю.

Про свою подорож в Україну, з головною метою відвідати свою рідню, розповів д-р Атанас Слюсарчук. Його родинне місто Івано-Франківське, що перед війною в 1939 році мало приблизно 65 тисяч населення, тепер має до 400 тисяч. Розбудова спричинила багато змін і він не міг знайти своєї хати, яку залишив майже 50 років тому назад. В місті побудовано новий дуже гарний театр, але акустика погана і акторів ледве чути. В Івано-Франківську є теж знаменитий готель „Роксоляна", побудований на спілку з австрійцями. Д-р А. Слюсарчук разом зі своїм сином відвідали головні міста України, як Київ і Львів, а також менші, як Коломия та Яремче. В своїй розповіді д-р А. Слюсарчук обмежився до кількох практичних заувag та загальних спостережень. Подорож поїздом із Києва до Львова дуже невигідна. Подорожуючи автом, не можна його ні на хвилину залишити без догляду. В ресторанах важко одержати перекуску. Крамниці порожні. Із 400 депутатів у Верховній Раді на нарадах було тільки до 150. Одначе поля дійсно дуже гарно загосподарені.

Присутнім на зустрічі був теж гість з України, родич визначних союзовців Анни і Дмитра Кошильовських, дириґент і учитель музики з Тернополя Степан Бородай. Він в загальному погодився із почутими доповідями, але радив мати на увазі, що Україна знаходиться в переходовому етапі і силою обставин змушена будувати нове життя старими кадрами, які навіть при добрій волі не мають ні теоретичної підготови, ні практичного досвіду для таких великих завдань.

Після жвавої дискусії, в якій крім доповідачів взяли участь Семен Стецюк та Василь Лещук, приступлено до традиційної частини зустрічі, а саме співу народних пісень, де звичайно вели Степан Віхар та Ольга Марущак. Цим разом, під дириґентурою і музичним супроводом Степана Бородая, співи відзначились ще більшими мистецькими прикметами.

Крім окремої подяки дорогому гостеві, подяка належиться також Ірині Приймі, Зиновії Серафин, Олі Марущак, Анні Кошильовській та Олі Руб за смачні печива до обіду, Йосифові Постоловському за доставу обіду, а Ярославі Базюкові за відсвіжуючі напитки.

Роман Лазарчук

Видавництво „Смолоскип" видало книги І. Калинця, Є. Сверстюка і А. Пашко

В Українському Незалежному Видавництві „Смолоскип" ім. В. Симоненка появилися три книги з серії українського самвидаву. Це збірка віршів Ігоря Калинця „Невольнича муза" (452 стор.), проф. Ю. Луцького — „Листування з Євгеном Сверстюком" (89 стор.), і Атени Пашко — „На вістрі свічки" (76 стор.).

Збірка Ігоря Калинця „Невольнича муза" охоплює вірші, які поет писав в час свого ув'язнення і заслання в роках 1973—1981 і які поділені на вісім циклів: „Світогляд Святовита", „Звениславині купави", „Дванадцята сумна книжка", „Тринадцять алогій", „Міф про козака Мамая", „Увійти в сад" (переспів віршів вірменського поета Наапета Кучака), „Карпат або посельська книжка", „Ладі і Марені".

Після повернення зі заслання І. Калинець перестав писати. Вірші, які увійшли у цю збірку, є останнім доробком поета. Про це він пише: „Звичайно, я міг би й надалі писати. Але я просто зрозумів, що буду вже себе повторювати. Це поперше. А подруге, пропало десь саме бажання писати і більше того, навіть потяг до поезії як такої кудись розвіявся. У мене це довешилося у 1981 році".

У передмові до збірки „Невольнича муза", або як „Орати метеликами", проф. Данило Гусар Струк пише про поета: „Калинець горів любов'ю до батьківщини, в понятті якої з'єднувалися історія, релігія, звичаї, культура і мистецтво, що їх забороняла і нищила влада. До того ж переслідування дружини злилося з переслідуванням України. Поет болів і поет мусів писати. Твори ці являлися стихійним струменем. А коли цей струмінь зменшився, лишалося бути професійним віршописцем і Калинець цього не схотів... Калинець викликає захоплення тим, що його субтельна метафора сягає глибоко у підсвідомість, у підсвідомість колективну, і майже праісторично українську. Його слова торкаються цієї підсвідомости, мов струни, творячи при тому знайомий, але не зовсім зрозумілий відгомін. У найбільш притаманній йому верлібровій формі поезія його невпинні зрозуміла, вабить неначе красуня за серпанку, а контемпляційне пізнання дає насолоду... Глибоко вкорінений у свойій культурі, історії, літературі, він пише, черпаючи з української колективної підсвідомости, зв'язуючи все особистою щирістю переживань і вкладаючи все в досконалу, завжди вишукану форму. Цей спосіб віршування робить з Калинця визначного модерного поета церебральної лірики, поета, чи не найкращого сьогодні в Україні".

Книжка проф. Ю. Луцького „Листування з Євгеном Сверсюком" є цікавим і дуже важливим причинком до історії українських політв'язнів, правозахисного руху та до розвитку української філософської та літературознавчої думки.

Ще 1976 року проф. Ю. Луцький опублікував англійською мовою вибір есеїв Є. Свертюка „Clandestine Esseys", а чотири роки пізніше, коли Є. Сверстюк перебував на засланні, розпочалося листування між ними, яке тривало до серпня 1988 року.

Про це листування Є. Сверстюк згадує в 1990 році: „Підозрілі листи пропадали в архівах безкарних і безвідповідальних служб. А листи з університету Торонто здавались ясними і не цікавими. В моїх відповідях, написаних нестерпним почерком, теж не було зачіпливого політики або інформації. Отже наших листів цензура, здається, не ковтала. Зате самоцензура ковтала думки і проблеми нещадно... Для мене Юрій Луцький був добрим лицем української еміграції — щирої, щедрої, сповненої стриманої любові і справжньої поваги до тих, що несли свій хрест на свою гору... Я дуже вдячний за його появу в моєму житті, в моїй самотині. За терпеливість і уважність, яку я розпізнав на Заході як винятково важливу ознаку культури".

Збірка Атени Пашко „На вістрі свічки" є цікавим і оригінальним за композицією твором. До збірки увійшли вірші поетеси, кілька її статтей (а в тому й спогад про Катерину Зарицьку) і кільканадцять фотографій з її життя й діяльности.

У вступній статті „Дещо про себе саму" А. Пашко пише: „Не люблю дат. У віршах майже не ставлю їх. Себе усвідомила якось раптово в ранньому дитинстві. Я? Я? Я... Що я тут, хто я, зідкіль?.. Писала вірші, відколи навчилася тримати олівця. До того імпровізувала. Називала цей стан про себе: *Зараз буду думати*. Це було захоплююче... Писала присідаючи на землю, чи на вербовий пеньочок... *І води, води непереможні, дзвони дзвонять, пульсують, як кров, зроджує після величну й тривожну вічне безсмертя і вічна любов*... Україну спізнала від народження... *Малою я бачила кров*... Бачила вбитих повстанців, над якими знущалися... Живим я тоді молилася ще тільки носити кулі".

Вірші Пашко, які увійшли до збірки, вирізняються своєю оригінальністю, глибиною думки і самобутністю.

Збірку І. Калинця й листування Ю. Луцького з Є. Сверстюком мистецьки дуже оригінально оформив молодий художник Олесь Тимошенко, а обкладинку до збірки А. Пашко він теж оформив, використавши ліногравюру Богдана Сороки.

Ціна збірки І. Калинця „Невольнича муза" — 18.75 дол. (кан. 22.50), „Листування з Євгеном Сверстюком" Ю. Луцького — 6.75 дол. (кан. 7.75).

Випустивши ці три видання з серії українського самвидаву, видавництво „Смолоскип" майже вповні перенесло свою видавничу діяльність на Україну, створивши там разом з „Союзником" спільне видавниче підприємство „Смолоскип" і відкривши в книгарні СУ „Сяйво" відділення видань свого видавництва і видань української діяспори.

Вищезгадані книжки можна придбати в українських книгарнях або замовляти, пишучи на адресу: Smoloskyp, P.O. Box 561, Ellicott City, Md. 21043.

ІУІС „Смолоскип"

Представництву України

У різноманітті заходів серед українців діяспори в допомозі Україні першочерговим стають зусилля розбудови представництв і зв'язків у столицях впливових держав світу. Не чекаючи „розподілу майна" і милості „старшого брата", вже створено в столичному Вашінґтоні відносно сприятливі умови для життя і праці місцевої української амбасади.

До спільних зусиль обладнання амбасади України модерним технічним устаткуванням намагається причинитися Марко Малий — керівник фірми Xeno Technix, Inc., створенням інтеґральної системи надійного зв'язку з Києвом. Це завдання фірма М. Малого пропонує виконати при допомозі виробленої ним таблиці кодування для української комп'ютерної техніки знаної в Україні і ЗСА як „Cyrilcii".

Удосконалений і випробований набір програм базованих на кирилиці тепер опубліковано в каталозі ч. 4 під такою ж назвою Xeno Technics, Inc.; тел. (215) 639-2996 або факс (215) 639-2932. М. Малий і його співробітники даруватимуть свій час і досвід в розробленні загальних схем та вимог технічного устаткування та набору програм, щоб забезпечити функціонування системи. Першою підтримала ініціятиву М. Малого українська кредитівка „Самопоміч" у Філядельфії сумою 700 дол. та відкриттям окремого конта для бажаючих підтримати пожертвами: Ukraine Info System Fund.

Заходи М. Малого активно і щедро підтримала громада міста Сан Дієго, де проживають батьки цього молодого науковця. У громаді зібрано: по 500 дол. — о. Григорій Волковинський, Софія і Олександер Скоп, Борис Іваницький, Клавдія і Василь Кревсун, Валя і Ігор Мірощенко; 300 дол. — Марія і Микола Малий; по 200 дол. — Марко Гордіюк, Леся і Роман Коваль, Олександер і Софія Нестеренки; по 100 дол. — Надія і Максим Гармаш, Марія і Сергій Гейзлер, Харитон Рнищенко, Наталя і Ґеррі Ґебет, Марія і Василь Олійник. Разом — 3,700 дол. Збірка триває.

О. Скоп

Альбертський університет вшанував М. Коцюбинську

...Одна мудра людина на запитання прискіпливих кореспондентів, коли настане Апокаліпсис, відповіла: „Коли не стане святих на землі". „А де ж вони?" — не вгавали ті.

„Серед вас..."

Є люди, імена яких сяють зорями-дороговказами на шляху розпуки і відчаю. Люди, чиї кращі прагнення були розтрощені кісткодробильною машиною апарату КДБ; люди, котрі були розпорошені по таборах спецрежиму, запхані за ґрати „психушок", або ж були відлучені від інтелектуального та культурного життя нації на цілі десятиліття так званого „застою".

Сьогодні наша гостя — літературознавець з Києва, кандидат філологічних наук Михайлина Коцюбинська. Племінниця клясика української літератури М. Коцюбинського, обдарована не тільки талантом глибокого науковця, естета з нонконформістським підходом до суті явищ, але й якостями людини з високими моральними засадами, чесної непоступливої перед своєю совістю та гідністю, з некриливим національним оточенням, Михайлина Коцюбинська стала тим животрепетним вогником, який зігрівав і надавав снагу, біля якого гуртувалась „шестидесятники" — творча молодь Києва.

Протягом довгих років М. Коцюбинська належала до категорії так званих „невиїзних" людей. За участь у правозахисній діяльності, за близькість до людей, які творили культурне відродження 60-их, у 1968 році її було звільнено з роботи в Інституті літератури АН УРСР і позбавлено можливости займатися науковою роботою, публікувати праці. (Так завершена ще у 1967 році книжка „Етюди про поетику Шевченка" побачила світ тільки 1989 року). Почалися роки приниження та поневірянь: неможливість знайти працю, часті обшуки та виклики до КДБ, наклепницькі статті у пресі, вилучення з бібліотек всіх її друкованих праць. Нині Михайлина Коцюбинська намагається зробити якомога більше для становлення незалежної України, для її духовного розвитку. Прагне відродити до життя, зробити надбанням широкої культури громадськости ще донедавна заборонені, невідомі широкому загалу творчість „шестидесятників" — критиків, політичних діячів, поетів (зокрема творчий доробок **Василя Стуса**).

В Едмонтон М. Коцюбинська приїхала, як почесний гість, на 4 місяці, в рамках спеціяльної програми Альбертського університету для запрошення визначних людей. (Ця подія дійсно варта особливого слова. Не кажучи вже про те, що таких гостей університет мав до цього часу небагато, факт, що Михайлина Коцюбинська стала першою такою особою з України, — важить дуже багато. Значних зусиль для здійснення цього доклав Канадський Інститут Українських Студій і зокрема — асистент директора д-р Богдан Клід).

Михайлина Коцюбинська

М. Коцюбинська має намір не тільки виступити з доповідями, але й попрацювати у книжкових фондах бібліотеки університету, ознайомитись з новими теоретичними й методологічними концепціями західних літературознавців.

Щодо перспективи розвитку української науки про літературу Михайлина Коцюбинська каже: „Основне — розчищення Авгієвих стаєнь брехні, фальсифікацій, штампів і, так би мовити, наукова „інвентаризація" всіх наших набутків (і втрат, до речі), актуалізація творчости тих, кого було замучено, спаплюжено, і тих, кого ми просто не знали (і не хотіли знати)... Маю надію, що молоді українські науковці, не скуті догмами, природно увійдуть у річище сучасних літературознавчих теорій, не наслідуючи їх сліпо, а трансформуючи відповідно до своїх питомих проблем і художніх реалій..."

Галина Клід

ЗГІДНО З ДАНИМИ Світової організації охорони здоров'я, в Індії налічується 250,000 хворих на АІДС. Однак спеціялісти західних країн вважають, що насправді ця цифра в декілька разів більша з причини „індійської бюрократичної системи, недостатнього фінансування і слабих зусиль в ділянці виявлення заражених на АІДС".

ЯПОНСЬКА ГАЗЕТА „Іоміурі" повідомила, що згідно зі свідченням авторитетних джерел в Пекіні, президент Росії Боріс Єльцин здійснить свою першу офіційну візиту до Китаю вже в листопаді ц. р.

МИНУЛОЇ П'ЯТНИЦІ, тобто кілька днів після нищівного гурагану „Андрю" тисячі осіб пошкоджених його фурією ще дальше не були забезпечені харчами і будь-яким притулком, президент Джордж Буш розпорядився, щоби військо прийшло з першою допомогою в цьому нещасті південної Фльориди. Офіційні чинники Пентагону заявили, що відразу видано наказ вислати туди між 2,000 до 5,000 вояків. Їхнім першим завданням є влаштувати полеві кухні для прохарчування та негайно братися за чистку і відбудову понищених гураганом доріг і житлових будинків. Надіслано також туди і додатковий та в цьому випадку конечний медичний персонал. Президент Дж. Буш так перейнявся критикою повільної допомоги потерпілим, що негайно зліквідував всі свої попередні пляни, щоби особисто координувати допомогову акцію, одначе аналітики уважають, що це йому надто не поможе у надходячих виборах.

Вийшов другий том „Історії українців Канади"

В березні 1992 року появився на книгарських полицях другий і доповнений том „Історії українців Канади" пера д-ра Михайла Марунчака, що його видала Українська Вільна Академія Наук в Канаді. Як перший том цієї історії присвячений піонерській добі, так другий том обговорює міжвоєнну і повоєнну добу українського поселення в Канаді. Оба разом начисляють 972 сторінки друку (перший 464, другий 508). Обидва є в твердій оправі і зі золотими витисками. Ці поважні видання з'ясовують ріст української спільноти в Канаді за перше століття поселення та кидають перспективу на майбутні століття. Видаючи ці два томи загальної історії УВАН підкреслює потребу зберігання історичної пам'яті народу.

Обидва томи „Історії українців Канади" д-ра Михайла Марунчака — це постійне змагання спільноти за свою повноту та вивершеність. Автор нагадує основні засади українського піонерства, яке голосило, що „доки канадські українці не довершать своєї власної сильної організації для народно-політичних цілей, доти нема що мріяти про які-небудь успіхи" („Новий Край", Ростерн, чч. 18, 19 з 1912 року). У цій лінії йшла суспільна розбудова українського життя в Канаді. Другим наріжним каменем цієї будови була суспільна інтеграція українських сил в цілісне життя канадської спільноти. Автор „Історії українців Канади" уникав спокусливих намагань деяких канадських істориків зводити історію до взаємодії клясів, церковних угрупувань, вузько-політичних баталій тощо. Натомість він дав струнку структуру національного розвою українсько-канадської спільноти, пов'язану з його минулим в побуті, науці, культурі, релігії, національних змаганнях, в політично-муніципальних справах Канади й в перспективи майбутнього росту. Він також пов'язав одним вузлом політичну працю діяспори з українськими державними процесами в Україні. Актом державної незалежности України з 24-го серпня 1991року кінчаються сторінки цієї двотомної „Історії українців Канади" за перше століття побуту, розвою і росту українців в Канаді.

Історія в двох томах коштує 52 долари враз з поштовою пересилкою. Окремий том — 27 доларів. Замовляти в канцелярії УВАН: Ukrainian Academy of Arts and Sciences in Canada 456 Main Street, Winnipeg, Manitoba, Canada R3B1B6, або в книгарнях. Відмічуючи століття українського поселення в Канаді, передаймо історичну пам'ять нашим поколінням на наступні століття.

УВАН в Канаді

Клівленд зложив 80,500 дол. на амбасади України

Вітають амбасадора О. Білоруса

Бенкет в честь д-ра Олега Білоруса та його дружини, що відбувся 19-го червня ц.р., є ще одним свідченням небувалої жертвенности української громади Великого Клівленду. Клівленд великий не тільки своєю розлогістю, але й своєю щедрістю. Ад гок комітет Українських Злучених Організацій Великого Клівленду для привітання амбасадора Олега Білоруса в Клівленді, який очолила інж. Лідія Базарко, склав на банкове конто Фонду підтримки Дипломатичних Місій України в кредитівці „Самопоміч" 80,500 дол.

Понад 500 присутніх заповнило бенкетову залю католицької парафії Покрова Пресвятої Богородиці. Між гостями були члени консульського корпусу Клівленду Ралф Перк; Андрій Футей, спеціяльний асистент губернатора Войновіча в справах судівництв, комісій та правлінь; Мері Ровз Окар, член Палати Репрезентантів ЗСА. М. Р. Окар — довголітня приятелька українців та України, в своєму привіті остерегла присутніх, щоб не задоволились новим, нібито позитивним наставленням Америки до України. Висловила вона обурення, що Уряд ЗСА фаворизує Росію, а рівночасно нехтує економічну та політичну діяльність в Україні. „Сильна, незалежна економіка України та незалежна її валюта — гривня — є в інтересі не тільки Америки, але й цілого світу", — сказала М. Р. Окар.

У своєму двомовному слові амбасадор Білорус підкреслив, що метою України є вільна ринкова економіка, заякорена в сильній сітці приватних підприємств. Україна пильно обсервуватиме успішні західні бизнесові та економічні моделі і на цих взірцях будуватиме свою економічну структуру. Закликав він українську діяспору прийти з допомогою країні своїх предків — не так грошевою чи матеріяльною, бо Україна не жебрак, а давня европейська держава, горда своєї історії, але із щедрими інтелектуальними та технічними інвестиціями.

„Приїжджайте в Україну, — закликав він. — Привезіть Україні ваші таланти, ваше знання, ваш досвід, вашу технологію. Це найкраща допомога, якою українська діяспора може збагатити Україну та забезпечити її майбутнє". — Під час бенкету, як і в попередніх телевізійних та пресових інтерв'ю, амбасадор Білорус пояснив, що Україна має намір прийняти чужоземних інвесторів та вести торгівлю вільним ринком. Він заявив, що Україна не задоволиться статусом „меншого брата", тільки рівним партнером світового ринку. Україна має на це всі дані: великі природні ресурси, багатства та молодий демократичний устрій.

Блискучий вислід відвідин амабасадора О. Білоруса української громади в Клівленді — це княжий дар поодиноких меценатів та організацій на Фонд Підтримки Дипломатичних Місій України в сумі 80,500 дол.

Особливе признання належить інж. Лідії Базарко та Іванні Шкарупі, голові та заступникові голови комітету; мґр Мирославі Оришкевич та Програмовій комісії; местро Дарії Кульчицькій та Мистецькій комісії — Василеві Ільчишинові, Організаційній комісії; д-рові Дарії Дубас-Войтині, Фінансовій комісії — Розалії Головці, Контрольній комісії; д-ові Христині Гірняк-Раковській, членам Пресово-реклямової комісії; всім вільним членам, які своєю працею та ентузіязмом доконали блискучого результату.

Але головно слід віддати сердечну подяку та низький поклін всім шановним меценатам за їх княжий дар нововідродженій Україні.

Христина Гірняк-Раковська

І. Калинець у Вінніпезі

З початком серпня ц.р. прибула з України до Вінніпеґу Ірина Калинець, відома дисидентка, поетеса, культурна і політична діячка відродженої України. Її приїзд зацікавив багатьох, дехто навіть відклав свої вакації, щоб тільки зустрітися з гостею.

Короткі відвідини І. Калинець, які були пов'язані з приїздом молоді з України на святкування століття українського поселення в Канаді, уможливили діячам Вінніпеґу зорганізувати для несподіваної гості публічний виступ перед українською громадою.

Склалося так, що в тому самому часі прибув до Вінніпеґу голова Львівського відділення Товариства „Україна" історик Богдан Якимович. Отже, часу не було вдосталь, щоб влаштовувати для гостей з України дві доповіді, й тому зустріч відбулася спільно 7-го серпня ц.р. Господарем зустрічі була Читальня „Просвіта", найстарша віком українська організація Вінніпеґу, яка постійно служить громаді в ділянці переведення зустрічей з діячами з різних теренів та людьми різних формацій та політичних поглядів.

Чисельну громаду слухачів привітав голова Читальні Зенон Куцько, а в їх імені — гостей з України. Він теж згодом представив доповідача, історика Б. Якимовича. Ірину Калинець представив д-р М. Марунчак, як філолога й педагога, письменницю, як також політичну й культурну діячку, яка за свою політичну й творчість відсиділа шість років таборів суворого режиму і три роки заслання. Подібно був суджений в той час чоловік Ірини. Обоє Калинці відбували заслання спільно на Забайкаллі.

Ірина Калинець доповідала про перебудову шкільництва в Україні, яке натрапляє на великі труднощі, вказуючи на брак відповідних підручників, їх не можна на швидку руку оформити також і через брак паперу. Пекучо відчувається брак історичної літератури та підручників до історії. Російська мова продовжує бути головною в навчанні і ніхто не збирається її ліквідувати, хоч українофоби з півночі постійно вигадують, нібито розвиткові російської мови роблять на Україні труднощі. Етнічні групи України, говорила гостя, мають повні можливості користуватися в навчанні рідними мовами. З цього привілею користають поляки, як також жиди, які організують зараз навіть свою високу школу.

Історик Богдан Яримович, який прибув до Вінніпеґу на фестиваль Товариства Українців Канади, докладно розповів про реорганізацію Товариства „Україна" в Києві і у Львові, наголошуючи, що старі часи, коли воно прислужувало партії і КҐБ в Україні, минулися. Тепер „Україна" має служити українському народові й його культурі, землякам в діяспорах та в Україні, підтримуючи з ними постійний культурний зв'язок. Старі „порядки" залишили однак не зовсім гідне ім'я для тих, що перейняли працю в Товаристві „Україна" з новим ідеологічним наставленням. Він висловив надію, що українська діяспора теж докладе своїх зусиль для докорінної переорієнтації діяльности Товариства „Україна".

Після такого вступу Б. Якимович перейшов до властивої теми дня, а саме до обговорення організації збройних сил України. Він найперше висловив велике довір'я Костянтину Морозову, уродженцеві Вороніжчини, за всестороннє розуміння військових проблем та їх розв'язання в Україні. Доповідач припускає, що повна організація військових сил потребуватиме ще рік часу. В окремому розділі він віддав багато уваги концепції соціяльно-психологічній службі збройних сил України, яку оформляють зараз не тільки військовики, але теж історики. Устійнено на підставі підручників українських формацій, УНР, УГА, Січових Стрільців та новішої доби, військово-операційний словник. Б. Якимович, який працює в тій ділянці підкреслив, що рівень надійности, ефективности та мобілізаційної готовости збройних сил в кожній державі залежить від суспільно-політичних та соціяльно-психологічних обставин, в загальному від морально-психологічного клімату країни.

Обидві доповіді викликали велике зацікавлення слухачів, бо тематика їх була свіжою й сучасною і вперше так грунтовно обговорювалось на публічному форумі Вінніпеґу.

В часі свого короткого перебування у Вінніпезі, гості відвідали деякі громадські установи: Конґрес Українців Канади, Українську Вільну Академію Наук, Історичний музей визвольної боротьби України та інші. Ірина Калинець мала змогу виступити по радіо й телебаченні, як також відвідати з короткою візитою Митрополита Максима Германюка.

Б. Якимович мав зустріч з діячами військових ветеранських формацій. В дні 9-го серпня І. Калинець взяла офіційну участь у відкритті українського павільйону Вінніпезької фолкльорами „Київ", а наступного дня вранці відлетіла до Києва.

М. Г-ор

УСО „Тризуб" переміг ФК „Буковину" 4:3 (2:2)

Горшам, Па. (М. Б-й). — Тут в неділю, 2-го серпня, на футбольному грищі „Тризубівки" відбулися товариські змагання копаного м'яча між ФК „Буковина" з Чернівець і УСО „Тризуб" з Філядельфії, які закінчилися перемогою тризубівців 4:3 (2:2).

ФК „Буковина", перебуваючи в ЗСА від 24-го липня до 2-го серпня розіграла п'ять змагань: два виграла, два зремісувала і одні програла (проти УСО „Тризуб").

Вже в перших хвилинах гри проти тризубівців гості здобули провадження із стрілу Бориса Фінкеля. Однак після кількох хвилин А. Крейґ вирівняв рахунок 1:1. Такий стан тривав коротко, бо буковинець Леонід Федорів підніс рахунок до 2:1. Вже зближалася перерва, як П. Попович, використовуючи помилку оборони гостей, гарним і сильним стрілом установив вислід першої півгри 2:2. Другу половину розпочали гості знову здобуттям воріт Василем Задорожняком, але Ю. Монтак знову вирівняв рахунок, а незабаром Дж. Ґарсія здобув ще одні ворота усталюючи кінцевий вислід 4:3 в користь УСО „Тризуб.

Глядачів не було багато (гра почалася в 11-ій годині перед полуднем), але ті, що прийшли, мали приємність оглядати гарні змагання.

ФК „Буковина" виступає в найвищій лізі України і в минулому сезоні здобула шосте місце в своїй групі. В складі гостей були: І. Кропивкін, Б. Фінкель, О. Война, Ю. Махиня, В. Мінтенко, С. Соботюк, В. Будник, Л. Федорів, В. Задорожняк, Ю. Гій, В. Олійник, І. Руснак і А. Луців. Тренером ФК „Буковина" є Ю. Школьников. В складі УСО „Тризуб" були А. Оніл, Д. Карді, Б. МекКарті, Т. Малві, А. Крейґ, М. Петракіс, Н. Новлс, Ю. Ґарсія, Ю. Монтаґ, Б. Суліван, П. Попович, О. Грабар, В. Кіцул і В. Мудрий. Керівником тризубівської дружини був Н. Монтаґ.

Після змагань в головному будинку „Тризубівки" відбулася коротка зустріч і прийняття в честь чернівецьких гостей. Це була вже п'ята успішна зустріч філядельфійських тризубівців з футболістами з України в останніх двох роках.

Музей Соломії Крушельницької у Львові в потребі

„У перших десятиріччях двадцятого століття на оперній сцені царювали чотири особи чоловічої статі: Баттістіні, Карузо, Руффо і Шаляпін. І лише одна жінка спромоглася осягнути їх висоти і стати врівні з ними. Нею була Соломія Крушельницька" (Михайло Головащенко).

Для нас сьогодні важливим є: це єдина українська співачка, яка завоювала світ. Виступаючи із своїм широким оперним репертуаром у всіх майже краях Европи, а також в Північній і Південній Америці, вона викликала безмежне захоплення публіки не тільки своїм прекрасним голосом, але також своєю знаменитою сценічною грою. Крім неперевершених креацій оперних героїнь, вона включала в репертуар своїх концертів українські народні пісні, виводячи їх на сцени найкращих концертових заль. Перебуваючи роками на тривалих оперних чи концертних турах, вона все поверталась до рідних сторін. Так і сталося в знаменитому 1939 році. Повернувшись до Львова, вона вже в ньому залишилась. Стала педагогом Львівської державної консерваторії імені Миколи Лисенка, а в 1952 році її професором. З великою відданістю старалася передати своє знання і досвід молодим співакам, які до неї горнулись.

Її серце перестало битись 16-го листопада 1952 року. Немає отже сумніву, що це на нашому мистецькому фірмаменті унікальна поява в найповнішому значенні того слова. Залишились по ній безчисленні спогади найкращих знавців музики, композиторів, які були вдячні, коли вона виступала в їх операх, диригентів, які уважали собі за велику честь диригувати, коли вона виступала. І це зобов'язує нас зберегти для нас самих та наступних поколінь усе, що сьогодні збережене, що було зв'язане з її життям та її тріюмфами. Це стало завданням музею, який існує у Львові, при вулиці Чернишевського 23, в управі якого є Марія Крушельницька, відома в краю піяністка. На жаль, для музею відпущено тільки один поверх родинної камениці Крушельницьких. Тому тепер ідуть намагання викупити ще один поверх цього дому, щоб виявити для приступного перегляду все, що творить леґенду цієї славної українки.

Христина Липецька, перебуваючи цього літа у Львові, де її концерт втішався великим успіхом, відвідала цей музей, запізналася з його унікальністю, культурною вартістю та його пекучими потребами. Повернувшись додому, вола разом з Марусею Лісовською постановили дати концерт, з якого весь дохід буде призначений на цей музей. День концерту — 10-го жовтня 1992 року, в залі школи Вестбрук, о годині 7-ій вечора.

Гарна, патріотична ціль цього концерту напевно заохотить нашу публіку, яка розуміє вагу збереження культурних здобутків нашого народу, громадно відвідати цей концерт, і цим запевнити значну поміч для музею.

Для успішного проведення цього задуму, добровільні пожертви можна складати в кредитівці: Solomea Krushelnycky Museum Fund c/o Ukrainian Selfreliance Michigan Federal Credit Union, 26791 Ryan Road, Warren, Mich., 48091, на конто 1802-28.

Володимир Баран

КРАЙОВЕ УПРАВЛІННЯ аеронавтики і дослідження космосу заявило, що американське космічне судно, яке підготовляли до лету на Марс, є сильно забруднене металевими ошурками, відламками сухої фарби та іншим сміттям через те не могтиме розпочати свого лету згідно з плянами. Відповідальні за це працівники твердять, що це забруднення могли спричинити робітники, які старалися охоронити судно від загрози надходячого гураґану „Андрю". Проблему човна „Марс обзервер" було відкрито при звичайній перевірці у Космічному центрі ім. Кеннеді в Кейп Канаверал, Фла. Полет на Марс, перший від 1975 року, було заплановано на 16-го вересня. Якщо „Марс обзервер" не буде відправлений до 13-го жовтня, то **тоді все треба буде відкласти на 26 місяців, пока плянети Земля і Марс знову будуть відповідному положенні.**

ВІДІЙШЛИ • ВІД НАС •

ОЛЬГА ШЕБЯКІН член УНС Відд. 487-го Т-ва „Дніпро" в Ст. Пол, Міннесота померла на 93-му році життя. Нар. 1898 року в Україні. Членом УНС стала 1955 року. Залишила у смутку невістку і внуків. Похорон відбувся 2-го серпня 1992 року на цвинтарі „Себастополь меморіял" в Ст. Пол, Мінн.

Вічна Йому Пам'ять!

Микола Денисюк, секр.

СЯЕЛЛА БІЛЬСЬКА (Ґерич) член УНС Відд. 112-го Т-ва ім. св. Марії в Клівленді, Огайо померла 9-го березня 1992 року на 74-му році життя. Нар. 27-го серпня 1917 року в Клівленді, Огайо. Членом УНС стала 1935 року. Залишила у смутку синів Ричарда і Лоренса. Похорон відбувся 13-го березня 1992 року в Гилсайд Крематорі, Бедфорд Гайтс, Огайо.

Вічна Їй Пам'ять!

Мері Каплан, секр.